

Campina kwaliteitsborging boerderijmelk

Protocol 2006

Voorwoord

De productie van kwalitatief hoogwaardige koemelk vormt de basis voor continuïteit, succes en verdere ontwikkeling van melkveebedrijven én van Campina. Daarom is kwaliteit een van de speerpunten voor Campina en haar melkveehouders.

Bij kwaliteit gaat het om niet alleen om het eindproduct melk, maar ook om het productieproces en de borging daarvan. In dat kader is er het programma Campina kwaliteitsborging boerderijmelk.

In dit handboek van Campina kwaliteitsborging boerderijmelk, protocol 2006, wordt de inhoud van het volledige borgingsprogramma weergegeven. Deze bestaat uit de volgende vijf modules;

1. Bedrijfshygiëne
2. Diergeneesmiddelen
3. Diergezondheid en –welzijn
4. Voer en drinkwater
5. Melkwinning en koeling

Het handboek Campina kwaliteitsborging boerderijmelk, protocol 2006 is er als papieren document en is als PDF-document ook digitaal beschikbaar op de website www.MyCampina.com.

Campina

A.K. Schaap
Directeur Vereniging & Transport

Inhoudsopgave

Module 1 Bedrijfshygiëne

- 1.1 Algemene bedrijfshygiëne
- 1.2 Ongediertebestrijding
- 1.3 Gewasbeschermingsmiddelen
- 1.4 Mest, afval en gevaarlijke stoffen

Module 2 Diergeneesmiddelen

- 2.1 Aankoop
- 2.2 Bewaren
 - 2.2.1 Bewaring
 - 2.2.2 Toelating
 - 2.2.3 Etiketten van diergeneesmiddelen
- 2.3 Toepassen
 - 2.3.1 Werkwijze bij toepassen van middelen
 - 2.3.2 Toepassen van diergeneesmiddelen
- 2.4 Administratie van diergeneesmiddelen
 - 2.4.1 Wijze van administreren
 - 2.4.2 Onderdelen van de administratie
- 2.5 Markeren van dieren en separeren van melk
 - 2.5.1 Markeren en herkennen
 - 2.5.2 Melk separeren

Module 3 Diergezondheid en -welzijn

- 3.1 Aanpak diergezondheid
 - 3.1.1 Aangifteplichtige en overige dierziekten
 - 3.1.2 Dierenarts
 - 3.1.3 Periodieke Bedrijfsbezoeken (PBB)
- 3.2 Administratie dierziekten
- 3.3 Huisvesting en verzorgingstoestand rundvee
 - 3.3.1 Huisvesting rundvee
 - 3.3.2 Verzorgingstoestand rundvee

Module 4 Voer en drinkwater

- 4.1 Aankoop van voeders
 - 4.1.1 Herkomst voer
 - 4.1.2 Administratie voeders
- 4.2 Opslag van voeders en inkuil- en toevoegmiddelen
 - 4.2.1 Opslag van voeders
 - 4.2.2 Inkuil- en toevoegmiddelen
- 4.3 Kwaliteit van voer en drinkwater
 - 4.3.1 Kwaliteit van voer
 - 4.3.2 Kwaliteit van drinkwater

Module 5 Melkwinning en koeling

- 5.1 Melkstal en/of melkplaats
 - 5.1.1 Inrichting melkstal
 - 5.1.2 Reiniging melkinstallatie en melkstal
 - 5.1.3 Onderhoud en controle melkinstallatie
- 5.2 Tanklokaal
 - 5.2.1 Inrichting tanklokaal
 - 5.2.2 Reiniging melkkoeltank en tanklokaal
 - 5.2.3 Onderhoud en controle koelinstallatie
 - 5.2.4 Koelen
- 5.3 Melkhygiëne
 - 5.3.1 Hygiëne rondom het melken
 - 5.3.2 Hygiëne melkstal
 - 5.3.3 Melk filteren
 - 5.3.4 Hygiëne melkkoeltank en tanklokaal
 - 5.3.5 Hygiëne overige apparatuur / materiaal
- 5.4 Melkkwaliteit
 - 5.4.1 Het melken
 - 5.4.2 Melding onveilige melk
- 5.5 RMO laadplaats

Module 1 Bedrijfshygiëne

Deze module bestaat uit vier onderdelen: algemene bedrijfshygiëne, ongediertebestrijding, omgang met gewasbeschermingsmiddelen en mest, afval en gevaarlijke stoffen. De hygiëne rondom melkwinning is beschreven in module 5.

1.1 Algemene bedrijfshygiëne

- Het gehele bedrijf (incl. erf) is ordelijk en schoon.
- Voor bezoekers die bedrijfsmatig gebouwen betreden waar rundvee is gehuisvest, zijn de volgende zaken gebruiksklaar aanwezig en worden deze zaken toegepast:
 - schone bedrijfskleding;
 - dicht en schoon schoeisel.
- Bedrijfskleding hangt op een locatie die benaderd kan worden zonder dat eerst ruimten moeten worden betreden waar vee is gehuisvest, of waar voer is opgeslagen.
- Een ontsmettingsmogelijkheid voor schoeisel is aanwezig. Deze wordt toegepast in het geval van calamiteiten (bijv. uitbreken van veewetziekten).

1.2 Ongediertebestrijding

- Op het gehele bedrijf wordt overlast van ongedierte voorkomen.
- Ongediertebestrijdingsmiddelen worden opgeslagen en gebruikt conform etiket en zonder gevaar voor de veiligheid van melk, voer en vee.
- Alleen in de EU of NL toegelaten ongediertebestrijdingsmiddelen worden gebruikt.

1.3 Gewasbeschermingsmiddelen

- Gewasbeschermingsmiddelen worden opgeslagen en gebruikt conform het etiket en zonder gevaar voor de veiligheid van melk, voer en vee.
- Alleen in de EU of NL toegelaten gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.
- De op het etiket vermelde wachttermijn wordt aangehouden.

1.4 Mest, afval en gevaarlijke stoffen

- Mest, afval en gevaarlijke stoffen worden zodanig opgeslagen, gebruikt en verwijderd dat zij geen gevaar vormen voor de diervoeders, de melkwinning, de bewaring van melk en het vee.

Module 2 Diergeneesmiddelen

Deze module is onderverdeeld in vijf onderdelen: de aankoop, het bewaren, het toepassen en de administratie van diergeneesmiddelen en de werkwijze omtrent het melken van behandelde koeien.

2.1 Aankoop

- Bij gebruik van diergeneesmiddelen zijn op het veehouderijbedrijf aankoopnota's of logboek-formulieren aanwezig (minimaal van de laatste 3 maanden) met daarop de volgende geleverde diergeneesmiddelen, gespecificeerd naar diersoort:
 - UDA en UDD-middelen;
 - middelen met wachttermijn;
 - middelen die op specifiek recept door de dierenarts zijn voorgeschreven.
- Van ieder geleverd diergeneesmiddel is ten minste het volgende vastgelegd:
 - de datum van de levering;
 - de naam en/of het registratienummer van het middel;
 - de hoeveelheid;
 - de naam en het adres van de leverancier/dierenarts;
 - de naam van de ontvanger;
 - de diersoort waarvoor het middel bestemd is.

2.2 Bewaren

2.2.1 Bewaring

- Bewaring van alle diergeneesmiddelen gebeurt:
 - volgens bewaarvoorschrift (zie etiket/bijsluiter);
 - ordelijk en schoon in een afsluitbare kast of koelkast;
 - zodanig dat overige zaken in de kast de diergeneesmiddelen niet kunnen beïnvloeden of bevuilen.

2.2.2 Toelating

- De volgende middelen zijn niet op het bedrijf aanwezig:
 - verboden middelen (bijv. wettelijk niet toegelaten melkproductiestimulerende middelen of groeibevorderaars);
 - UDD-middelen.

2.2.3 Etiketten van diergeneesmiddelen

- Geregistreerde middelen hebben zichtbaar een registratienummer op het etiket staan (EU, NL of REG NL)
- UDA-middelen zijn tevens voorzien van een etiket van de dierenarts dat ten minste vermeldt:
 - de naam en het adres van de praktijk;
 - de naam van de ontvanger;
 - de datum van afgifte.

2.3 Toepassen

2.3.1 Werkwijze bij toepassen van middelen

- Materiaal dat wordt gebruikt om diergeneesmiddelen toe te dienen (spuiten, naalden, drenkflessen, dipbekers etc.) is schoon en verkeert in goede staat.
- Voor het toedienen van een diergeneesmiddel is de oppervlakte waar het wordt toegediend (spenen, huid etc.) schoongemaakt.

2.3.2 Toepassen van diergeneesmiddelen

- Uitsluitend middelen voor rundvee worden toegepast.
- Diergeneesmiddelen worden toegepast conform de aanwijzingen op het etiket, in de bijsluiter, of volgens aanwijzingen van de dierenarts.
- Dip- en spraymiddelen worden uitsluitend direct ná het melken toegepast.
- Voor middelen die niet volgens voorschrift van het etiket worden toegepast (zgn. "off label use"), gelden de volgende voorwaarden:
 - verklaring ("off label use") van een dierenarts aanwezig;
 - wachttijd voor melk bedraagt minimaal 7 dagen.

2.4 Administratie van diergeneesmiddelen

2.4.1 Wijze van administreren

- Op het veehouderijbedrijf is een administratiesysteem aanwezig van de toepassing van de volgende diergeneesmiddelen bij rundvee:
 - UDD en UDA-middelen;
 - middelen met wachtermijn;
 - middelen die op specifiek recept door de dierenarts zijn voorgeschreven.
- De veehouder is vrij in de keuze van het systeem, mits dit:
 - gekoppeld kan worden aan de administratie van dierziekten (zie paragraaf 3.2);
 - altijd beschikbaar is;
 - ordelijk, volledig en leesbaar wordt bijgehouden;
 - altijd een sluitende voorraad heeft, van aankoop tot en met toepassing en/of verlies.

2.4.2 Onderdelen van de administratie

- Het systeem omvat ten minste:
 - de afgelopen 5 jaar;
 - diergeneesmiddelen:
 - UDD en UDA-middelen;
 - middelen met wachtermijn;
 - middelen die op specifiek recept door de dierenarts zijn voorgeschreven.
 - alle behandelingen bij rundvee, met inbegrip van de behandelingen door de dierenarts.
- In de administratie zijn ten minste vastgelegd:
 - de datum van behandeling;
 - de naam, het diernummer en/of de groepssoort (bijv. bij koppelbehandelingen);
 - de aandoening;
 - de naam of het registratienummer van het toegediende middel;
 - de toegediende hoeveelheid;
 - de werkelijk toe te passen wachtermijn bij het betreffende rund (al dan niet in overleg met de dierenarts). Deze is minimaal gelijk aan de wachtermijn die op het etiket of de bijsluiter van het middel is vermeld.

2.5 Markeren van dieren en separeren van melk

2.5.1 Markeren en herkennen

- In de melkstal of het tanklokaal is een duidelijk leesbare beschrijving aanwezig omtrent de vaste werkwijze die wordt gevolgd met betrekking tot ziek melkvee en melkvee dat is behandeld met de diergeneesmiddel met een wachttermijn.
Deze bevat ten minste een beschrijving van:
 - de werkwijze om ziek en/of behandeld melkvee tijdens het melken goed te herkennen (wijze van markeren);
 - de werkwijze voor het apart houden van niet te leveren melk;
 - de werkwijze om te voorkomen dat resten van niet te leveren melk in de tank komen (bijv. naspoelen, betreffend melkvee als laatste melken);
 - de bestemming van niet te leveren melk;
 - een melding van het administratiesysteem waarop de zieke dieren en de toegepaste diergeneesmiddelen zijn vermeld.
- Zieke koeien (incl. attentiedieren) en/of koeien behandeld met een diergeneesmiddel met een wachttermijn die tussen het melkgevend vee lopen, worden zichtbaar gemerkt (bijv. door bandje aan poten), of in geval van geautomatiseerde koeherkenning geprogrammeerd in de software;
- Per 1 januari 2008 is in de melkstal een lijst aanwezig met daarop aangegeven van welke koeien de melk gesepareerd moet worden. Dit zijn zieke koeien (incl. attentiedieren) of koeien die zijn behandeld met een middel met een wachttermijn.
In geval van geautomatiseerde koeherkenning in de melkstal of een automatisch melksysteem worden de koenummers geprogrammeerd in de software, zodat de melk automatisch gesepareerd wordt.

2.5.2 Melk separeren

- Melk van koeien die zijn behandeld met één of meer diergeneesmiddel(en) met een wachttermijn wordt gedurende de gehele wachttermijn niet geleverd en/of verwerkt. Hierbij worden minimaal de wettelijke wachttermijnen in acht genomen.
In specifieke gevallen wordt in overleg met de dierenarts, of wanneer dit blijkt uit een analyse van een melkmonster, een aangepaste wachttermijn aangehouden (bijv. in geval van behandelen van ernstig zieke dieren of bij gebruik van een combinatie van middelen).
- Melk van zieke dieren (incl. attentiedieren) wordt niet geleverd en/of verwerkt.
- Indien mogelijk worden koeien waarvan de melk gesepareerd wordt, als laatste gemolken. In alle andere gevallen worden na iedere melkseparatie het gebruikte melkstel, de lange melkslang en een eventueel aanwezig melkglas of melkmeter gespoeld met leidingwater of goedgekeurd bronwater.

Module 3 Diergezondheid en -welzijn

Deze module is opgedeeld in drie onderdelen: de aanpak van dierziekten (incl. PBB), de administratie van dierziekten en de huisvesting en verzorgingstoestand van het rundvee.

3.1 Aanpak diergezondheid

3.1.1 Aangifteplichtige en overige dierziekten

- Bij enige verdenking van een aangifteplichtige ziekte zoals Brucellose en Tuberculose wordt onmiddellijk de dierenarts hiervan in kennis gesteld en worden de desbetreffende wettelijke bepalingen nageleefd.
- Van alle runderen die tijdens de dracht verwerpen, in de periode van 100 dagen na inseminatie tot en met 21 dagen voor afkalven, wordt bloed onderzocht op Brucellose (Abortus Bang).
- Het melkveebedrijf is gecertificeerd vrij van Leptospirose hardjo (melkerskoorts).

3.1.2 Dierenarts

- Iedere dierenarts van wie de veehouder met betrekking tot rundvee diensten betreft, werkt conform de regeling GVP-code voor de melkveehouderij (Goede Veterinaire Praktijkuitoefening) van de KNMvD of een aantoonbaar gelijkwaardige regeling.
Diensten zijn o.a.:
 - het stellen van een diagnose;
 - het behandelen van runderen op het bedrijf;
 - het leveren van UDA-middelen.

3.1.3 Periodieke Bedrijfsbezoeken (PBB)

- Op het melkveebedrijf vinden Periodieke Bedrijfsbezoeken (PBB) plaats. Hierbij wordt het melkvee beoordeeld volgens het protocol Periodiek Bedrijfsbezoek voor de Erkende Herkauwerdierenarts van de Stichting OCM.
- De bezoeken worden uitgevoerd door een Erkende Herkauwerdierenarts volgens de regeling van de KNMvD of door een dierenarts die voldoet aan een aantoonbaar gelijkwaardige regeling.
- De PBB vinden plaats in de door Stichting OCM aangegeven perioden.
- Van ieder PBB wordt een rapportage opgesteld door de Erkende Herkauwerdierenarts op het daarvoor bestemde formulier (in bezit van de Erkende Herkauwerdierenarts).
- De melkveehouder zorgt ervoor dat de schriftelijke PBB-rapportage binnen 5 werkdagen na uitvoering van het PBB in bezit is van Stichting OCM (ook indien de verzending van de PBB-rapportage verzorgd wordt door de dierenarts).
- In de weideperiode (indien weidegang wordt toegepast) worden alle melkgevende runderen beoordeeld en de droogstaande runderen die in de stal of op het erf aanwezig zijn.
- Buiten de weideperiode (november tot april) worden alle melkgevende en droogstaande runderen beoordeeld.

3.2 Administratie dierziekten

- Op het veehouderijbedrijf is een administratiesysteem aanwezig van het optreden van dierziekten bij rundvee op het bedrijf. Dit omvat ten minste:
 - de afgelopen 5 jaar;
 - alle dierziekten;
 - alle attentiedieren volgens PBB (rapportage laatst uitgevoerde PBB is aanwezig);
 - eventuele verwerpers (i.v.m. aandacht voor Brucellose).
- In de administratie zijn ten minste vastgelegd:
 - de datum van het optreden van de aandoening;
 - de naam en/of het koenummer van het betreffende dier;
 - de aandoening.
- De veehouder is vrij in de keuze van het systeem, mits dit:
 - gekoppeld kan worden aan de administratie van de gebruikte diergeneesmiddelen (zie ook paragraaf 2.4.1);
 - altijd beschikbaar is;
 - ordelijk, volledig en leesbaar wordt bijgehouden.

3.3 Huisvesting en verzorgingstoestand rundvee

3.3.1 Huisvesting rundvee

- De stallen waarin rundvee wordt gehuisvest, zijn schoon en verkeren in goede staat ter voorkoming van verwonding aan vee (hekwerk, (rooster)vloeren, wanden, plafond, e.d.).
- Vloeren, roosters en/of mestgoten in de ruimten waar rundvee wordt gehuisvest, zijn niet ernstig bevuild.
- De melk- en kalfkoeien kunnen vrij gaan liggen.
- De plaatsen waar het rundvee ligt, zijn schoon en droog.
- Bedrijfsmatig gehouden geiten, varkens en pluimvee worden gescheiden van het rundvee gehuisvest.
- Vanaf 1 januari 2008 is op het bedrijf een schone (zonodig ontsmette) ruimte aanwezig, waarin zieke runderen apart van de melkgevende koppel gehuisvest kunnen worden. In deze ruimte hebben de runderen een schone en droge ligplaats en toegang tot drinkwater van goede kwaliteit.

3.3.2 Verzorgingstoestand rundvee

- De voedingstoestand van het rundvee is voldoende.
- Het rundvee is niet verwaarloosd.
- Het rundvee heeft vrij toegang tot drinkwater van goede kwaliteit.
- Het rundvee is schoon.

Module 4 Voer en drinkwater

Deze module is opgedeeld in drie onderdelen: de aankoop van voeders, de opslag hiervan en de kwaliteit van voer en drinkwater.

4.1 Aankoop van voeders

4.1.1 Herkomst voer

- Voer voor rundvee dat is geleverd door productie- en/of handelsbedrijven, is afkomstig van erkende of geborgde bedrijven volgens de GMP⁺-regeling of een aantoonbaar gelijkwaardige regeling.

4.1.2 Administratie voeders

- Op het veehouderijbedrijf is een administratie aanwezig (nota's, bonnen, kwartaaloverzichten minimaal van de laatste 3 maanden) van aan- en verkoop van voeders voor rundvee.
- Vrijgesteld van administratie zijn:
 - aan- en verkoop van diervoeders tussen primaire agrarische bedrijven, behalve de aankoop van in het buitenland geteelde diervoeders;
 - eigen teelt, ook in het buitenland.
- Op de aan- en verkoopnota's, kwartaaloverzichten of op naam gestelde afleverbonnen staat minimaal het volgende:
 - de datum van de levering;
 - de naam en/of het registratienummer van het product;
 - de hoeveelheid;
 - de naam en het adres van de leverancier;
 - de naam en het adres van ontvanger.

4.2 Opslag van voeders en inkuil- en toevoegmiddelen

4.2.1 Opslag van voeders

- De voor rundvee bestemde voeders worden schoon en droog opgeslagen.
- De opslag voor voeders verkeert in goede staat.
- De silo's voor de opslag van voeders, kunstmest e.d. zijn uniek genummerd/gemerkt.

4.2.2 Inkuil- en toevoegmiddelen

- Inkuil- en toevoegmiddelen worden overeenkomstig de toelatingsvoorwaarden in de diervoederwetgeving toegepast.
- Het veehouderijbedrijf beschikt over een vergunning van de VWA, als het bedrijf zelf mengvoeders of voormengsels maakt met toevoegmiddelen zoals antibiotica, coccidiostatica of groeibevorderaars.

4.3 Kwaliteit van voer en drinkwater

4.3.1 Kwaliteit van voer

- Voer dat de melk (reuk, smaak, etc.) of diergezondheid nadelig kan beïnvloeden, wordt niet gevoerd aan melkgevende runderen.
- Bij vermoedelijke of bewezen verontreiniging van voedermiddelen neemt de veehouder maatregelen ter voorkoming dat dit voer door het melkgevende rundvee wordt opgenomen. Dit kan zowel structurele als incidentele situaties betreffen.
- Voer met ernstige schimmelvorming wordt niet gevoerd aan melkvee.
- Ongewenste vermenging bij de opslag en bij het voeren van verschillende typen voeders (bijv. voor verschillende diersoorten) wordt voorkomen.
- Voermachines, voergangen (m.n. onder het voer) en voerbakken zijn schoon.

4.3.2 Kwaliteit van drinkwater

- Water dat de melk of diergezondheid nadelig kan beïnvloeden, wordt niet verstrekt aan melkgevende runderen.
- Bij vermoedelijke of bewezen verontreiniging van het veedrinkwater (o.a. riooloverstort, stortplaats) neemt de veehouder maatregelen ter voorkoming dat dit water door het rundvee wordt gedronken. Dit kan zowel structurele als incidentele situaties betreffen.
- De binnenkant van alle drinkwaterbakken, incl. centrale vlotterbakken/opvangvaten, is schoon.

Module 5 Melkwinning en koeling

Deze module is opgedeeld in vijf onderdelen: de melkstal en/of melkplaats, het tanklokaal, de hygiëne rondom het melken van de koeien, zaken aangaande melkkwaliteit en de RMO laadplaats.

Waar dit niet nader beschreven is, dekt de term 'melkstal' alle ruimten waarin gemolken wordt en die hieraan grenzen (i.g.v. een grupstal, weidewagen of een automatisch melksysteem).

5.1 Melkstal en/of melkplaats

5.1.1 Inrichting melkstal

MELKSTAL:

- De vloer en de wanden zijn vlak afgewerkt.
- Het plafond en/of het dak is dicht en vlak afgewerkt.
- Er is voldoende ventilatie mogelijk bij gesloten deuren.
- De melkstanden zijn voldoende verlicht.
- Voor en na het melken zijn de melkstal en het materiaal voor het melken voldoende afgescheiden van de stal. Vee heeft dan geen toegang.
- Het melken vindt niet plaats direct boven een open (mest)put of mestkelder.
- In de melkstal zijn alleen zaken opgeslagen die nodig zijn tijdens het melken.

AUTOMATISCH MELKSYSTEEM:

- De bedieningsruimte is permanent via een verharde toegangsroutte bereikbaar.
- De bedieningsruimte bevindt zich in een afgesloten ruimte, voorzien van een deur.
- De vloer en de wanden zijn vlak afgewerkt.
- Het plafond is dicht en vlak en de wanden reiken tot aan het plafond.
- In de bedieningsruimte is voldoende ventilatie mogelijk bij gesloten deuren.
- De melkstanden zijn voldoende verlicht.
- In de bedieningsruimte zijn alleen zaken opgeslagen die nodig zijn bij het melken.
- Het melken vindt niet plaats direct boven een open (mest)put of mestkelder.
- Separatiemelk wordt niet geloosd via een directe verbinding op de mestput.

GRUPSTAL:

- De vloer en de wanden van ruimten waar koeien staan, zijn eenvoudig te reinigen.
- Er is voldoende ventilatie mogelijk bij gesloten deuren.
- De melkstanden zijn voldoende verlicht.
- Melken vindt niet plaats direct boven een open (mest)put of mestkelder.
- Benodigdheden die gebruikt worden tijdens het melken, worden vóór en na het melken buiten de grupstal bewaard.

WEIDEWAGEN:

- De wanden en het plafond van de wagen zijn vlak afgewerkt.
- Er is voldoende ventilatie mogelijk als de weidewagen kan worden afgesloten.
- De melkstanden zijn voldoende verlicht.
- Tijdens het melken wordt de melk opgevangen in een afsluitbare tank/vat.
- Voor en na het melken heeft het vee geen toegang tot de melkstanden.
- In en rondom de melkstanden zijn alleen zaken opgeslagen die nodig zijn tijdens het melken.

5.1.2 Reiniging melkinstallatie en melkstal

- De melkinstallatie en het gebruikte materiaal worden direct na iedere melkbeurt gereinigd.
- Bij automatische melksystemen wordt de installatie minimaal drie keer per 24 uur gereinigd (maximum interval 9 uur).
- Bij de reiniging van de melkinstallatie wordt alleen gebruik gemaakt van leidingwater of goedgekeurd bronwater. Oppervlaktewater wordt niet gebruikt.
- Bronwater dat wordt gebruikt voor de reiniging van de melkinstallatie, voldoet aan de volgende normen:

Parameter	Grenzen
IJzer	≤ 0,50 mg/l
Mangaan	≤ 0,10 mg/l
Nitraat	≤ 50 mg/l
Nitriet	≤ 0,10 mg/l
Hardheid	≤ 25° dH
Zuurgraad	≥ 6 en ≤ 10 pH
Chloride	≤ 150 mg/l
Kiemgetal bij 22°C	≤ 100 per ml
Colibacteriën	< 1 per 100 ml

- Bronwater dat wordt gebruikt voor de reiniging van de melkinstallatie, wordt ten minste één keer per 12 maanden onderzocht. Van de laatste 24 maanden zijn analyserapporten met een voldoende resultaat op het bedrijf aanwezig.
- Het laboratorium dat het bronwater onderzoekt dat gebruikt wordt voor de reiniging van melkinstallatie en melkstal is STERLAB geaccrediteerd.
- Na het gebruik van reinigingsmiddelen of desinfectiemiddelen wordt nagespoeld met leidingwater of met water dat voldoet aan de bovengenoemde normen.
- Voor uitwendige reiniging wordt geen oppervlaktewater gebruikt of water waarvan het vermoeden bestaat of bewezen is dat het verontreinigd is.
- Installaties met een automatische reiniging zijn voorzien van een goed functionerende elektronische inspoelbeveiliging.

5.1.3 Onderhoud en controle melkinstallatie

- Oppervlakten van de melkinstallatie die in contact kunnen komen met melk, zijn eenvoudig te reinigen.
- De onderhoudsbeurt van de melkinstallatie wordt ten minste één keer per 12 maanden uitgevoerd.
- De onderhoudsbeurt van het automatisch melksysteem wordt ten minste één keer per 6 maanden uitgevoerd.
- Van elke installatie/melksysteem zijn van de laatste 24 maanden de meet- en adviesrapporten aanwezig waaruit blijkt dat de installatie voldoet aan de KKM-normen (de normen zijn gemerkt aangegeven op het onderhoudsrapport).
- De onderhoudsbeurt wordt verricht door een door de Stichting Kwaliteitszorg Onderhoud Melkinstallaties (KOM) gecertificeerde monteur of een monteur die is gecertificeerd volgens een aantoonbaar gelijkwaardige regeling.

5.2 Tanklokaal

5.2.1 Inrichting tanklokaal

Tanklokaal

- Melk wordt bewaard in één of meer melkkoeltank(s).
- Iedere melkkoeltank die gebruikt wordt, staat in zijn geheel in het tanklokaal.
- Het tanklokaal is een afdoende gesloten ruimte.
- Het tanklokaal wordt uitsluitend gebruikt voor de opslag van melk.
- De eventuele opslag van reinigings- en (speen)desinfectiemiddelen is ordelijk. Alleen een werkvoorraad van deze middelen is toegestaan.
- Indien zuivelbereiding in het tanklokaal plaatsvindt, wordt tevens voldaan aan de controle-eisen van het COKZ.
- Dieren worden uit het tanklokaal geweerd (permanente afsluiting van deuren en alle ventilatieopeningen met behoud van hun functie).
- Er is voldoende ventilatie mogelijk bij gesloten deuren (ten minste één ventilatieopening).
- Ventilatie met stallucht vindt niet plaats.
- Indien een direct aan het tanklokaal grenzende ruimte niet volledig van het tanklokaal is afgescheiden, voldoet ook deze ruimte aan de eisen van het tanklokaal.
- Het tanklokaal is voorzien van een wasgelegenheid.
- Het tanklokaal is goed verlicht (ten minste één TL-lamp met voldoende lichtopbrengst of gelijkwaardige verlichting). De bovenkant (het mangat) en de voorkant (melkkraan) van de tank zijn voldoende verlicht.
- Lampen boven het mangat en/of de spoelbak zijn voldoende afgeschermd.
- Bij melkkoeltanks die hoger zijn dan 1,5 meter, is een degelijk monsternametrappje aanwezig.
- De wanden, de vloer en het plafond zijn vlak afgewerkt.
- De afvoerputjes die in verbinding staan met een mestput of rioolleiding, beschikken over een stankafsluiter.
- Bij zogeheten silotanks bevinden ten minste het aftappunt en het kraantje voor de monsterneming zich in een afsluitbare ruimte.
- De melkkraan is voorzien van een dop.
- Alle melkkoeltanks die in gebruik zijn, worden bewaakt door een goed functionerende tankwacht die ten minste de temperatuur, de werking van het roerwerk en de reiniging bewaakt.

Voorcoeler (indien van toepassing)

- Voor de voorcoeler wordt alleen gebruik gemaakt van leidingwater of goedgekeurd bronwater. Oppervlaktewater wordt niet gebruikt.
- Bronwater dat wordt gebruikt voor het voorcoelen van melk, wordt ten minste één keer per 12 maanden onderzocht. Van de laatste 24 maanden zijn analyserapporten met een voldoende resultaat op het bedrijf aanwezig.
- Bronwater dat wordt gebruikt voor de voorcoeling, voldoet aan de volgende normen:

Parameter	Grenzen
IJzer	≤ 2 mg/l
Mangaan	≤ 1 mg/l
Nitraat	≤ 50 mg/l
Nitriet	≤ 0,10 mg/l
Hardheid	≤ 25° dH
Zuurgraad	≥ 6 en ≤ 10 pH
Chloride	≤ 250 mg/l
Kiemgetal bij 22°C	≤ 100.000 per ml
Colibacteriën	< 100 per 100 ml

- Het laboratorium dat het bronwater onderzoekt dat gebruikt wordt voor de voorcoeler is STERLAB geaccrediteerd.

5.2.2 Reiniging melkkoeltank en tanklokaal

- De melkkoeltank(s) word(en)t direct na iedere leging gereinigd.
- Bij de reiniging van de melkkoeltank wordt alleen gebruik gemaakt van leidingwater of goedgekeurd bronwater. Oppervlaktewater wordt niet gebruikt.
- Bronwater dat wordt gebruikt voor de reiniging van de melkkoeltank, voldoet aan de volgende normen:

Parameter	Grenzen
IJzer	≤ 0,50 mg/l
Mangaan	≤ 0,10 mg/l
Nitraat	≤ 50 mg/l
Nitriet	≤ 0,10 mg/l
Hardheid	≤ 25° dH
Zuurgraad	≥ 6 en ≤ 10 pH
Chloride	≤ 150 mg/l
Kiemgetal bij 22°C	≤ 100 per ml
Colibacteriën	< 1 per 100 ml

- Bronwater dat wordt gebruikt voor de reiniging van de melkkoeltank, wordt ten minste één keer per 12 maanden onderzocht. Van de laatste 24 maanden zijn analyserapporten met een voldoende resultaat op het bedrijf aanwezig.
- Het laboratorium dat het bronwater onderzoekt dat gebruikt wordt voor de reiniging van melkkoeltank en tanklokaal is STERLAB geaccrediteerd.
- Na het gebruik van reinigings- of desinfectiemiddelen wordt nagespoeld met leidingwater of met water dat voldoet aan de bovengenoemde normen.
- Na de reiniging wordt de tank voldoende gedraineerd (afvoer van restwater). Voor de uitwendige reiniging wordt geen oppervlaktewater gebruikt of water waarvan het vermoeden bestaat of bewezen is dat het verontreinigd is.

5.2.3 Onderhoud en controle koelinstallatie

- Oppervlakten van de melkkoeltank die in contact kunnen komen met melk, zijn eenvoudig te reinigen.
- De onderhoudsbeurt van iedere op het bedrijf aanwezige en gebruikte melkkoeltank en de bijbehorende (rand)apparatuur wordt ten minste één keer per 12 maanden uitgevoerd.
- Van iedere melkkoeltank die gebruikt wordt, zijn van de laatste 24 maanden de meet- en adviesrapporten aanwezig waaruit blijkt dat de installatie voldoet aan de KKM-normen. De normen zijn gemerkt aangegeven op het onderhoudsrapport.
- De onderhoudsbeurt wordt verricht door een door Stichting Kwaliteitszorg Onderhoud Melkinstallaties (KOM) gecertificeerde monteur of een monteur die is gecertificeerd volgens een aantoonbaar gelijkwaardig regeling.

5.2.4 Koelen

- De melk wordt na het melken van de laatste koe binnen 3 uur gekoeld tot maximaal 4°C en bewaard tussen 0 en 4°C totdat de melk wordt opgehaald.
- Indien gemolken wordt met een weidewagen of in bussen, wordt de melk afgesloten bewaard tot deze in de koeltank overgegoten/gepompt wordt. Ook deze melk wordt binnen 3 uur na het melken van de laatste koe tot maximaal 4°C gekoeld.

5.3 Melkhygiëne

5.3.1 Hygiëne rondom het melken

- Personen met besmettelijke aandoeningen in relatie tot melk (waaronder TBC) komen niet in de melk-stal en tanklokaal.
- Tijdens het melken wordt schone bedrijfskleding gedragen.
- Tijdens het melken wordt hygiënisch gewerkt. Hiertoe is in de buurt van de melkplaats een wasgelegenheid aanwezig.
- Uier en spenen zijn tijdens het melken schoon.

5.3.2 Hygiëne melkstal

- De melkstal (m.u.v. grupstallen) wordt uitsluitend gebruikt om in te melken (geen vuil, afval, opslag of andere zaken aanwezig).
- Voor en na het melken is de melkstal schoon. Hiertoe worden voer-, melk- en mestresten direct na iedere melkbeurt verwijderd.
- Overlast van vliegen wordt voorkomen.
- Tijdens het melken worden de vloer-/melkstanden schoon gehouden. Hiertoe is water aanwezig (geen oppervlaktewater).
- Het gebruikte materiaal (emmers, melkslangen en -stellen e.d.) wordt direct na iedere melkbeurt gereinigd en schoon bewaard tot de volgende melkbeurt.
- Bij automatische melksystemen zijn de bedieningsruimte, de melkbox en het uitwendige melksysteem schoon.
- De bedieningsruimte is permanent via een schone toegangsroutte bereikbaar.

5.3.3 Melk filteren

- Vóór iedere melkbeurt wordt een nieuw filter geplaatst.
- De melk wordt direct na het melken vóór de opslag in de melkkoeltank gefilterd.
- Direct na het beëindigen van het melken wordt het filter verwijderd.
- Bij automatische melksystemen wordt het filter minimaal 3 keer per 24 uur vervangen met een maximum interval van 9 uur. Het filter wordt vervangen vóór aanvang van een reiniging.
- Filterdoeken worden niet gebruikt.

5.3.4 Hygiëne melkkoeltank en tanklokaal

- Het tanklokaal is schoon met inbegrip van alle daarin aanwezige zaken.
- Bij alle melkkoeltanks die gebruikt worden, zijn de afsluitring, de binnenzijde van het deksel, de melk-kraan en de dop schoon.
- Afval wordt opgeslagen in een gesloten emmer.
- Vuile kleding en/of vuile melkdoeken zijn niet in het tanklokaal aanwezig.
- Indien de tank melk bevat, is het mangat/vulgat gesloten, tenzij openen absoluut nodig is (zoals bij bovensluiting van de tank tijdens het melken of bij laden van de melk door de RMO).
- De afvoerputje(s) zijn schoon.
- Overlast van vliegen wordt voorkomen.

5.3.5 Hygiëne overige apparatuur / materiaal

- Buffervaten, warmteterugwinningsapparatuur en/of voorcoolers zijn schoon.
- Opvangvaten/-putten voor spoelwater dat wordt hergebruikt, zijn van binnen en buiten schoon.

5.4 Melkkwaliteit

5.4.1 Het melken

- De melk wordt voor het melken gecontroleerd op afwijkingen. Afwijkende melk wordt niet geleverd voor verdere verwerking.

5.4.2 Melding onveilige melk

- De melkveehouder informeert de ontvanger en/of verwerker van zijn boerderijmelk en de bevoegde autoriteit als hij over informatie beschikt dat de veiligheid van de melk gevaar loopt. Tevens vermeldt hij hierbij de genomen maatregelen om risico's voor de eindgebruiker te voorkomen.
- Als de hiervoor bedoelde informatie betrekking heeft op de aanwezigheid van bacteriegroeiremmende stoffen of verhoogd cel- en/of kiemgetal in de melk, informeert de veehouder alleen de ontvanger en/of verwerker van zijn boerderijmelk.

5.5 RMO-laadplaats

- De laadplaats is geheel verhard met materiaal naar keuze.
- Het gedeelte tussen de deur van het tanklokaal en de achteras van de RMO is verhard met asfalt, beton of klinkers (richtlijn 5x3m).
- De laadplaats is zodanig van omvang, dat de RMO er tijdens het laden probleemloos in zijn geheel op past. De chauffeur heeft voldoende ruimte om het tanklokaal vanuit zijn cabine te bereiken. Deze route is goed begaanbaar en verhard.
- Onder alle weersomstandigheden is de laadplaats in zijn geheel schoon.
- De gehele route voor het uitrollen van de melkslang vanaf de RMO tot aan de aansluitkraan van de melkkoeltank is schoon.

Overige informatie

De beoordelingen, certificering, administratieve afwikkeling, bezwaar en beroep in het kader van Campina kwaliteitsborging boerderijmelk, protocol 2006 zijn door Campina uitbesteed aan Stichting OCM te Leusden.

Heeft u hieromtrent vragen of opmerkingen, dan dient u zich te vervoegen bij Stichting OCM:

Stichting OCM
Postbus 292
3830 AG Leusden
T +31(0) 33 496 56 86
F +31 (0) 33 496 56 88
E info@ocmonline.nl
I www.ocmonline.nl

Campina is zich volledig bewust van haar taken en heeft getracht een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen. Voor eventueel in deze uitgave voorkomende onjuistheden kan zij echter geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Campina Nederland Holding B.V.
Vereniging & Transport
Postbus 2085
5300 CB Zaltbommel
T +31(0) 418 571 555
F +31(0) 418 571 525
E binnendienst@campina.com

November 2005

